

ЖЕНЕВСКА КОНВЕНЦИЈА О ПОБОЉШАЊУ ПОЛОЖАЈА РАЊЕНИКА И БОЛЕСНИКА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА У РАТУ, од 12. августа 1949.

(I Женевска конвенција)[1]

Доле потписани, Опунемоћеници влада заступљених на Дипломатској конференцији одржаној у Женеви од 21. априла до 12. августа 1949. године у циљу ревизије Женевске конвенције о побољшању положаја рањеника и болесника у војскама у рату од 27. јула 1929. године, споразумели су се у следећем:

ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 1.

Високе стране уговорнице обавезују се да ће поштовати ову Конвенцију и да ће јој обезбедити поштовање у свакој прилици.

ЧЛАН 2.

Поред одредаба које треба да ступе на снагу још за време мира, ова Конвенција ће се примењивати у случају објављеног рата или сваког другог оружаног сукоба који избије између двеју или више Високих страна уговорника, чак и ако једна од њих није признала ратно стање.

Конвенција ће се исто тако примењивати у свим случајевима окупације целе територије једне Високе стране уговорнице или њеног дела, чак и ако та окупација не наиђе ни на какав војни отпор.

Ако једна од Сила у сукобу није учесник у овој Конвенцији, Силе учеснице у Конвенцији ипак ће остати везане њоме у својим међусобним односима. Оне ће поред тога бити везане Конвенцијом према тој Сили, ако та Сила прихвата и примењује њене одредбе.

ЧЛАН 3.

У случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, свака од страна у сукобу биће дужна да примењује бар следеће одредбе:

1) Према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, ране[2], лишења слободе или из којег било другог узрока, поступаће се, у свакој прилици, човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању, или коме било другом сличном мерилу.

У том циљу забрањени су и забрањују се, у свако доба и на сваком месту, према горе наведеним лицима следећи поступци:

- a) повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убиства, сакаћења, свирепости и мучења;
- b) узимање талаца;
- c) повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци;

d) изрицање и извршавање казни без претходног суђења од стране редовног установљеног суда и праћеног свим судским гаранцијама које цивилизовани народи признају за неопходне.

2) Рањеници [3] и болесници биће прихваћени и неговани.

Свака непристрасна хуманитарна организација, као што је Међународни комитет црвеног крста, може да понуди своје услуге странама у сукобу.

Стране у сукобу ће се трудити с друге стране, да ставе на снагу путем посебних споразума један део или и све остале одредбе ове Конвенције.

Примена претходних одредаба неће имати утицаја на правни положај страна у сукобу.

ЧЛАН 4.

Неутралне Силе ће одредбе ове Конвенције по аналогiji примењивати и на рањенике и болеснике као и на чланове санитетског и верског особља који припадају оружаним снагама страна у сукобу, и који буду примљени или интернирани на њиховој територији, а исто тако и на прикупљене мртве.

ЧЛАН 5.

На заштићена лица која су пала под власт противничке стране, ова Конвенција ће се примењивати све до тренутка њиховог коначног репатрирања.

ЧЛАН 6.

Поред споразума изричито предвиђених у члановима 10, 15, 23, 28, 31, 36. и 37. Високе стране уговорнице моћи ће закључивати друге специјалне споразуме по сваком питању за које буду сматрале да га треба посебно уредити. Ниједан специјалан споразум неће моћи да погорша положај рањеника и болесника, као и чланова санитетског и верског особља онако како је он уређен овом Конвенцијом, нити да ограничи права која им ова Конвенција признаје.

Рањеници и болесници, као и чланови санитетског и верског особља, уживаће користи из ових споразума докле год се Конвенција на њих примењује осим ако постоје супротне одредбе изричито унете у горе наведене или у доцније споразуме или ако постоје повољније мере које према њима буде предузела која од страна у сукобу.

ЧЛАН 7.

Рањеници и болесници, као и чланови санитетског и верског особља, не могу се ни у ком случају одрећи ни делимично ни у целини права која им обезбеђују ова Конвенција и специјални споразуми поменути у претходном члану, уколико таквих буде било.

ЧЛАН 8.

Ова Конвенција ће се примењивати уз суделовање и под надзором Сила заштитница чија је дужност да штите интересе страна у сукобу. У том циљу, Силе заштитнице ће моћи, поред свог дипломатског или конзуларног особља, да наменују делегате међу својим сопственим држављанима или међу држављанима других неутралних Сила. За те делегате се мора добити одобрење Силе код које они обављају своју мисију.

Стране у сукобу олакшаваће, у најширој могућој мери, задатак представника или делегата Сила заштитница.

Представници или делегати Сила заштитница не смеју ни у ком случају да прекораче границе своје мисије, онако како је она одређена овом Конвенцијом; они ће нарочито бити дужни да воде рачуна о императивним потребама безбедности државе у којој обављају своје дужности. Њихов рад се може ограничити, изузетно и привремено, једино када то захтевају императивни војни разлози.

ЧЛАН 9.

Одредбе ове Конвенције не представљају сметњу за хуманитарну делатност коју Међународни комитет црвеног крста, као и свака друга непристрасна хуманитарна организација, буду предузимали, по одобрењу заинтересованих страна у сукобу, у циљу заштите и пружања помоћи рањеницима и болесницима, као и члановима санитетског и верског особља.

ЧЛАН 10.

Државе уговорнице моћи ће се у свако доба споразумети да вршење задатака које ова Конвенција поставља Силама заштитницама повере једној организацији која пружа сва јемства за непристрасно и успешно спровођење тих задатака у дело.

Ако се рањеници и болесници или чланови санитетског и верског особља не користе или престану да се користе, из ма ког разлога, делатношћу једне Силе заштитнице или једне организације одређене сходно првом ставу, Сила која их држи биће дужна да тражи било од неке неутралне државе, било од неке такве организације, да прими на себе дужности које на основу ове Конвенције припадају Силама заштитницама које су одредиле стране у сукобу.

Ако заштита на тај начин не може да се обезбеди, Сила која држи рањенике и болеснике или чланове санитетског или верског особља биће дужна да затражи од неке хуманитарне организације, као што је Међународни комитет црвеног крста, да прими на себе хуманитарне дужности које на основу ове Конвенције леже на силама заштитницама односно биће дужна да прими, у границама одредаба овог члана, услуге које јој понуди таква организација.

Свака неутрална Сила или свака организација коју је позвала заинтересована Сила или која је у горе наведене сврхе понудила своје услуге биће дужна, при вршењу своје делатности, да остане свесна одговорности према страни у сукобу чији су припадници лица заштићена овом Конвенцијом, и биће дужна да пружи довољна јемства да је у стању да прими на себе дужности у питању и да их врши непристрасно.

Претходне одредбе не могу се ставити ван снаге посебним споразумом између Сила од којих би једна, ма и привремено, била према другој Сили или према њеним савезницима, ограничена у својој слободи преговарања услед војних догађаја, нарочито у случају окупације целокупне њене територије или једног њеног знатног дела.

Кад год се у овој Конвенцији помиње Сила заштитница, тај израз истовремено означава и организације које је замењују у смислу овога члана.

ЧЛАН 11.

У свим случајевима где оне то буду сматрале корисним у интересу заштићених лица, нарочито за случај неслагања између страна у сукобу у вези са применом или тумачењем одредаба ове Конвенције, Силе заштитнице пружаће своје добре услуге у циљу решавања спора.

У ту сврху свака од Сила заштитница може, на позив једне Стране или по свом нахођењу, да предложи странама у сукобу састанак њихових представника, а нарочито органа власти којима је поверена судбина рањеника и болесника, као и чланова санитетског и верског особља, по могућству на подесно изабраној неутралној територији. Стране у сукобу биће дужне да се одазову предлозима који им у том смислу буду учињени. Стране у сукобу моћи ће, у таквом случају, да предложе на одобрење странама у сукобу неку личност која је припадник једне неутралне Силе или личност коју упуту Међународни комитет црвеног крста, и која ће бити позвана да учествује на томе састанку.

ГЛАВА II О РАЊЕНИЦИМА И БОЛЕСНИЦИМА

ЧЛАН 12.

Припадници оружаних снага и остала лица наведена у следећем члану, који буду рањени или оболе, уживаће поштовање и заштиту у свакој прилици.

С њима ће човечно поступати и неговати их страна у сукобу у чијој се власти они буду налазили, без икакве неповољне дискриминације засноване на полу, раси, народности, вероисповести, политичким мишљењима или коме било другом сличном мерилу. Строго је забрањена свака повреда њиховог живота и њихове личности и, између осталог, њихово убијање или истребљење, мучење, вршење над њима биолошких опита, намерно непријатељско лекарске помоћи или неге, излагање опасностима заразе или окружења створеним у том циљу.

Једино разлози лекарске хитности допуштају првенство у погледу пружања неге.

Према женама ће се поступати са свим посебним обзирима који се дугују њиховом полу.

Страна у сукобу, приморана да напусти рањенике или болеснике своје противнику, оставиће с њима, уколико војни разлози то допусте, један део свога санитарског особља и материјала да припомогне њиховој нези.

ЧЛАН 13.

Ова конвенција ће се примењивати на рањенике и болеснике у следећим категоријама:

1) на припаднике оружаних снага једне стране у сукобу, као и припаднике милиције [4] и добровољачких јединица који улазе у састав тих оружаних снага;

2) на припаднике осталих милиција и припаднике осталих добровољачких јединица, подразумевајући ту и припаднике организованих покрета отпора [5], који припадају једној страни у сукобу и који дејствују изван или у оквиру своје сопствене територије, чак и да је та територија окупирана, под условом да те милиције или добровољачке јединице, подразумевајући ту и ове организоване покрете отпора, испуњавају следеће услове:

a) да на челу имају лице одговорно за своје потчињене;

b) да имају одређен знак за разликовање и који се може уочити на одстојању;

c) да отворено носе оружје;

d) да се при својим дејствима, придржавају ратних закона и обичаја;

3) на припаднике редовних оружаних снага који изјављују да припадају једној влади или власти коју није признала Сила у чијим се рукама налазе;

4) на лица која прате оружане снаге иако непосредно не улазе у њихов састав, као што су цивилни чланови посада војних ваздухоплова, ратни дописници, снабдевачи, чланови радних јединица или служби чија је дужност да се старају о удобности војске, под условом, да су за то добила дозволу од оружаних снага у чијој се пратњи налазе;

5) на чланове посада, подразумевајући ту команданте, пилоте и учеснике трговачке морнарице и посаде цивилног ваздухопловства страна у сукобу који не уживају повољнији поступак на основу других одредаба међународног права;

б) на становништво неокупиране територије које се услед приближавања непријатеља, добровољно диже на оружје да би пружило отпор непријатељској најезди а које није имало времена да се организује као редовна оружана сила, ако оно отворено носи оружје и ако поштује ратне законе и обичаје.

ЧЛАН 14.

Водећи рачуна о одредбама претходног члана, рањеници и болесници једне зараћене стране који су пали под власт противника биће ратни заробљеници и на њих ће се примењивати правила међународног права о ратним заробљеницима.

ЧЛАН 15.

У свако доба а нарочито после окршаја, стране у сукобу предузеће без одлагања све могуће мере да се пронађу и покупе рањеници и болесници, да се заштите против пљачке и злостављања и да им се обезбеди потребна нега, као и да се пронађу мртви и да се спречи њихово пљачкање.

Кад год то прилике допусте, закључиће се примирје, прекид ватре или локални споразуми у циљу да се уклоне, размене и пренесу рањеници који су остали на бојном пољу.

Локални споразуми могу се исто тако закључивати између страна у сукобу ради евакуације или размене рањеника и болесника из једне опседнуте или опкољене зоне као и ради пролаза санитетског и верског особља и санитетског материјала у ту зону.

ЧЛАН 16.

Стране у сукобу дужне су, у што је могуће краћем року, да напишу све податке који су у стању да допринесу идентификовању рањеника, болесника и умрлих са противничке стране који су пали под њену власт. То подаци треба по могућству да садрже:

- а) назначење Силе чији су припадници;
- б) број војне јединице или број матрикуле;
- в) презиме;
- г) лично име или имена;
- д) датум рођења;
- е) сваки други податак који се налази на личној исправи или на плочици о идентитету;
- ж) датум и место заробљавања или смрти;
- з) подаци о ранама, болести или узроку смрти.

Горе наведени подаци морају се, у најкраћем могућем року, доставити Бироу за обавештења, предвиђеном у члану 122. Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима од 12. августа 1949. године, који ће их доставити Сили чија су та лица припадници, посредством Силе заштитнице и Централне агенције за ратне заробљенике.

Стране у сукобу установиће и саопштаваће једна другој, на начин одређен у претходном ставу, прописно потврђене умрлице или спискове смртних случајева. Оне ће исто тако прикупљати и једна другој достављати, посредством истог Бироа, половину двоструке плочице о идентитету, тестаменте и остала документа од важности за породицу умрлих, новац, и, уопште, све предмете који се нађу код мртвих а који имају неке стварне или афекционе вредности. Ти

предмети, као и предмети за које није утврђено коме припадају, слаће се у запечаћеним пакетима, са спроводном изјавом која ће садржавати све појединости потребне за идентификовање умрлог притежаоца, као и потпун попис садржине пакета.

ЧЛАН 17.

Стране у сукобу ће се старати да се пре закопавања или спаљивања мртвих, која ће се вршити појединачно, уколико то прилике дозволе изврши пажљив и по могућству лекарски преглед лешева, у циљу констатовања смрти, установљења идентитета и могућности да се о томе поднесе извештај. Половина двоструке плочице о идентитету или сама плочица, ако се ради о обичној плочици, треба да остане на лешу.

Лешеве се смеју спаљивати само ако то изискују неодољиви разлози хигијене или разлози који проистичу из вероисповести умрлих. У случају спаљивања, напомена о томе са свим потребним појединостима унеће се у умрлицу или у званично потврђени списак о смртним случајевима, уз навођење разлога због којих је леш спаљен.

Стране у сукобу ће се старати, поред тога, да умрла лица буду пристојно сахрањена, по могућству сходно обредима вероисповести којој припадају, да им гробови буду поштовани, груписани по могућству према држављанству умрлих, пристојно одржавани и тако обележени да се могу увек пронаћи. У томе циљу оне ће у почетку непријатељстава организовати званичну Службу за гробове, у сврху да омогуће евентуална ископавања сахрањених, да обезбеде идентификовање лешева, ма где се гробови налазили, и њихов евентуални пренос у земљу порекла. Ове одредбе се исто тако примењују и на пепео који чува Служба за гробове док земља порекла не обавести о последњим мерама које жели да предузме у вези с тим.

Чим то прилике дозволе, а најкасније по окончању непријатељстава, те службе ће, посредством Бироа за обавештења поменутог у ставу другом члана 16, разменити спискове који ће садржавати тачно место и означавање гробова, као и податке који се односе на мртве који су ту сахрањени.

ЧЛАН 18.

Војна власт може, позивајући се на милосрђе, позвати становнике да они, под њеним надзором, добровољно прикупљају и негују рањенике и болеснике, указујући лицима која су се одазвала томе позиву заштиту и потребне олакшице. За случај да противничка страна заузме или поврати то подручје под своју власт, она ће тим лицима и даље указивати ту заштиту и олакшице.

Војна власт мора дозволити становницима и друштвима за помоћ, чак и у заузетим или окупираним подручјима, да добровољно прикупљају и негују рањенике или болеснике без обзира чији су они држављани. Грађанско становништво дужно је да поштује те рањенике и болеснике а нарочито не сме над њима да врши никаква дела насиља.

Нико никад не сме бити узнемираван или кажњаван зато што је пружао негу рањеницима или болесницима.

Одредбе овог члана не ослобађају окупирајућу Силу обавеза које она има према рањеницима и болесницима у погледу указивања санитарске и моралне помоћи.

ГЛАВА III О САНИТЕТСКИМ ЈЕДИНИЦАМА И УСТАНОВАМА

ЧЛАН 19.

Сталне установе и покретне санитарске јединице санитарске службе не могу ни у којој прилици бити предмет напада, него ће их стране у сукобу у свако доба поштовати и штитити. Ако падну у руке противничкој страни, оне могу да наставе свој рад све док Сила која их је заробила сама

не обезбеди негу потребну рањеницима и болесницима који се налазе у тим установама и јединицама.

Надлежне власти ће се старати да горе наведене санитарске установе и јединице буду, у границама могућности, тако распоређене да евентуални напади против војних објеката не буду у стању да те санитарске установе и јединице доведу у опасност.

ЧЛАН 20.

Болнички бродови који уживају право на заштиту по Женевској конвенцији за побољшање судбине рањеника, болесника и бродоломника оружаних снага на мору од 12. августа 1949. године, не смеју бити нападани са копна.

ЧЛАН 21.

Заштита коју уживају сталне установе и покретне санитарске јединице санитарске службе може престати само ако се оне употребе, поред њихових хуманих дужности, за вршење радњи штетних по непријатеља. Ипак, заштита престаје тек после упућивања обавезне опомене, које ће у свима погодним случајевима оставити разуман рок и тек пошто та опомена остане без дејства.

ЧЛАН 22.

Неће се сматрати као радње које лишавају неку санитарску јединицу или установу заштите обезбеђене чланом 19:

1. чињеница да је особље јединице или установе наоружано и да употребљава своје оружје ради сопствене одбране или ради одбране својих рањеника и болесника;
2. чињеница да, у недостатку наоружаних болничара, јединицу или установу чува одељење војника, стража или оружана пратња;
3. чињеница да се у јединици или установи налази лично оружје или муниција одузети рањеницима и болесницима а које још није предато надлежној служби;
4. чињеница да се у јединици или установи налази особље или материјал ветеринарске службе, а да не чине њихов саставни део;
5. чињеница да се хуманитарна делатност санитарских јединица или установа или њиховог особља простира и на рањена или болесна грађанска лица.

ЧЛАН 23.

Државе уговорнице још у време мира, а стране у сукобу по отварању непријатељстава могу установити на својој сопственој територији и, ако за тим постоји потреба, на окупираним територијама, санитарске зоне и санитарска места тако организована да ставе ван домашаја рата рањенике и болеснике, као и особље коме је стављено у задатак уређење и управа тих зона и места и нега која се има дати у њима окупљеним лицима.

Чим отпочне сукоб и у току његовог трајања заинтересоване стране могу између себе да закључе споразуме о признању санитарских зона и места које буду установиле. Оне ће у ту сврху моћи да ставе на снагу одредбе предвиђене у нацрту споразума који је приложен овој Конвенцији, уносећи у њега евентуалне измене које буду сматрале потребним.

Силе заштитнице и Међународни комитет црвеног крста позивају се да укажу своје добре услуге у циљу да се олакша установљење и признање тих санитарских зона и места.

ГЛАВА IV О ОСОБЉУ

ЧЛАН 24.

Санитетско особље искључиво намењено проналажењу, прикупљању и нези рањеника и болесника или спречавању болести, особље искључиво намењено управљању санитарским јединицама и установама, као и војни свештеници придодати оружаним снагама, имају се поштовати и штитити у свакој прилици.

ЧЛАН 25.

Исто се тако имају поштовати и штитити и војна лица нарочито обучена да се, у случају потребе, искористе као помоћни болничари или носиоци рањеника при проналажењу, прикупљању, преношењу или неговању рањеника и болесника, ако врше те службе у тренутку кад ступе у додир с непријатељем или кад падну под његову власт.

ЧЛАН 26.

Са особљем поменутих у члану 24. изједначује се особље националних друштава Црвеног крста као и особље осталих добровољних друштава за пружање помоћи, која су уредно призната и овлашћена од својих влада, а које буде употребљено за исте дужности као и особље о коме је реч у поменутом члану, под условом да особље тих друштава буде подвргнуто војним законима и правилима.

Свака Висока страна уговорница саопштиће другој Страни, било још за време мира, било у почетку или у току непријатељстава, у сваком случају пре сваког стварног коришћења, имена друштава која она буде овластила да указују своју помоћ, под њеном одговорношћу, званичној санитарској служби њених оружаних снага.

ЧЛАН 27.

Признато друштво неке неутралне земље може указати помоћ свога особља и својих санитарских јединица некој страни у сукобу само уз претходни пристанак његове сопствене владе и по одобрењу саме стране у сукобу. То особље и те јединице стављају се под надзор те стране у сукобу.

Неутрална влада саопштава тај пристанак противничкој страни оне државе која прихвата ту помоћ. Страна у сукобу која ту помоћ прихвата дужна је да пре сваког коришћења те помоћи, о томе обавести противничку страну.

Та помоћ се ни у којој прилици не сме сматрати као уплитање у сукоб.

Чланови особља о коме је реч у ставу првом морају бити уредно снабдевени исправама предвиђеним у члану 40. пре него што напусте неутралну земљу којој припадају.

ЧЛАН 28.

Особље означено у члановима 24. и 26. може бити задржано, ако падне под власт противничке стране, само док то изискују здравствено стање, духовне потребе и број ратних заробљеника.

Чланови особља које на тај начин буде задржано неће се сматрати ратним заробљеницима. Међутим, они ће се користити у најмању руку свим одредбама Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима од 12. августа 1949. године. Они ће наставити да врше, у оквиру војних закона и прописа Силе у чијој се власти налазе, а под влашћу њених надлежних органа и саобразно професионалној савести, своје лекарске и духовне дужности у корист

ратних заробљеника првенствено оних оружаних снага којима и они сами припадају. Они ће, сем тога, при вршењу своје лекарске и духовне мисије, уживати и следеће олакшице:

а) Биће овлашћени да повремено посећују ратне заробљенике који се налазе у радним јединицама или у болницама смештеним изван логора. Власт која их држи ставиће им на расположење, у том циљу, потребна превозна средства.

б) У сваком логору, војни лекар најстарији по рангу у највишем чину биће одговоран пред војним властима логора за све што се односи на делатности задржаног санитетског особља. У том циљу, стране у сукобу ће се још у почетку непријатељстава споразумети о одговарајућим чиновима свога санитетског особља, подразумевајући ту и особље друштва о којима је реч у члану 26. За сва питања која се односе на њихову мисију, тај лекар, као и војни свештеници, имаће непосредан приступ код надлежних логорских власти. Ове ће им пружати све олакшице потребне за преписку која има везе са тим питањима.

с) И поред тога што је подвргнута унутрашњој дисциплини логора у коме се налази, задржано особље се не сме приморавати ни на какав рад стран његовој лекарској односно верској мисији.

У току непријатељстава, стране у сукобу ће се споразумети о евентуалном замењивању задржаног особља и утврдиће начине и поступак тога замењивања.

Ниједна од претходних одредаба не разрешава Силу која ово особље држи од њених обавеза према ратним заробљеницима у санитетском и верском погледу.

ЧЛАН 29.

Особље означено у члану 25. које падне у руке непријатељу, сматраће се ратним заробљеницима, али ће се употребљавати за задатке санитетске природе уколико се за тим укаже потреба.

ЧЛАН 30.

Чланови особља чије задржавање није неопходно у смислу одредаба члана 28. вратиће се страни у сукобу чији су припадници, чим се отвори пут за њихов повратак и чим то допусте војне потребе.

Док очекују свој повратак, они се не сматрају ратним заробљеницима. Ипак, они ће се користити свим одредбама Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима од 12. августа 1949. године. Они ће и даље вршити своје дужности под руководством противничке стране а првенствено ће се употребљавати за неговање рањеника и болесника оне стране у сукобу чији су припадници.

При своме поласку, они ће собом понети ствари, предмете личне употребе, вредности и инструменти који им лично припадају.

ЧЛАН 31.

Избор особља чији је повратак страни у сукобу предвиђен на основу члана 30. извршиће се без обзира на расу, вероисповест или политичко мишљење чланова тога особља, а првенствено према хронолошком реду њиховог заробљавања и њиховом стању здравља.

Чим отпочну непријатељства, стране у сукобу, могу утврдити путем посебних споразума проценат особља које се има задржати у односу на број заробљеника као и расподелу тога особља по логорима.

ЧЛАН 32.

Не могу бити задржана лица означена у члану 27. која падну под власт противничке стране.

Уколико нема супротног споразума, она су овлашћена да се врате у своју земљу или, ако то није могуће, на територију стране у сукобу у чијој су се служби налазила, чим се отвори пут за њихов повратак и чим то допусте војне потребе.

Очекујући свој повратак, она ће и даље вршити своје дужности под руководством противничке стране; она ће се првенствено употребљавати за неговање рањеника и болесника оне стране у сукобу у чијој су се служби налазила.

При своме поласку, она ће собом понети ствари, предмете личне употребе и вредности, инструменте, оружје и по могућству преносна средства која им припадају.

Стране у сукобу обезбедиће томе особљу, док се налази у њиховој власти, исту исхрану, исти смештај, исте принадлежности и исту плату као и одговарајућем особљу своје војске. Храна у сваком случају мора бити довољна по количини, каквоћи И разноврсности да заинтересованима обезбеди правилну равнотежу у погледу здравља.

ГЛАВА V О ЗГРАДАМА И МАТЕРИЈАЛУ

ЧЛАН 33.

Материјал покретних санитетских јединица оружаних снага које падну под власт противничке стране остаје и надаље намењен рањеницима и болесницима.

Зграде, материјал и стоваришта сталних санитетских установа оружаних снага остају и надаље подвргнути ратном праву, али не могу бити употребљени у неку другу сврху докле год су потребни рањеницима и болесницима. Међутим, команданти војске у рату могу се њима користити у случају неодложне војне потребе, под условом да су претходно предузели потребне мере за удобност болесника и рањеника који се ту негују.

Материјал и стоваришта о којима је реч у овоме члану не смеју се намерно уништавати.

ЧЛАН 34.

Покретна и непокретна имовина друштава за пружање помоћи којима су признате повластице по овој Конвенцији сматра се као приватно власништво.

Право реквизиције признато зарађеним странама ратним законима и обичајима врши се само у случају неодложне потребе и то тек пошто се претходно обезбеди потреба рањеника и болесника.

ГЛАВА VI О САНИТЕТСКИМ ТРАНСПОРТИМА

ЧЛАН 35.

Транспорти рањеника и болесника или санитетског материјала имају се поштовати и штитити на исти начин као и покретне санитетске јединице.

Када ти транспорти или возила падну у руке противнику, на њих се примењују ратни закони, под условом да страна у сукобу која их узапти у сваком случају узме на себе бригу о рањеницима и болесницима који се у њима налазе.

Цивилно особље и сва превозна средства која потичу из реквизиције подлеже општим правилима међународног права.

ЧЛАН 36.

Санитетски ваздухоплови, то јест ваздухоплови који се употребљавају искључиво за евакуисање рањеника и болесника као и за пренос санитарског особља и материјала, не смеју бити предмет напада него их зараћене стране морају поштовати за време летова које они врше на висинама, у часовима и по путевима нарочито уговорених између свих заинтересованих зараћених страна.

Они, поред националних боја, морају да носе на уочљив начин знак распознавања предвиђен у члану 38, на својој доњој, горњој и на бочним површинама. Они морају бити снабдевени и сваким другим знаком или средством за распознавање који су споразумом утврђени између зараћених страна било у почетку, било у току непријатељстава.

Уколико није друкчије уговорено, забрањено је надлетање непријатељске територије или територије коју је непријатељ окупирао.

Санитетски ваздухоплови морају се повинovati сваком позиву да се спусте на земљу. У случају тако наметнутог спуштања, ваздухоплов, са лицима која се у њему налазе, може после евентуалног прегледа да настави свој лет.

Ако дође до случајног спуштања на непријатељску територију или на територију окупирану од непријатеља рањеници и болесници, као и посада ваздухоплова, постају ратни заробљеници. Са санитарским особљем има се поступати сходно члану 24. и у следећим члановима.

ЧЛАН 37.

Санитетски ваздухоплови страна у сукобу могу, уз ограничење из става другог, прелетати преко територије неутралних Сила и на њу се спуштати или пристајати у случају потребе или ради снабдевања. Они су дужни да неутралне Силе претходно обавесте о своме прелетању преко њихове територије и да се повинују сваком позиву за спуштање односно пристајање. Они су заштићени од напада само док лете не висинама, у часовима и по путу који су нарочито уговорени између страна у сукобу и заинтересованих неутралних Сила.

Међутим, неутралне Силе могу да поставе услове или ограничења у погледу прелетања своје територије од стране санитарских ваздухоплова или у погледу њиховог спуштања. Ти евентуални услови или ограничења примењиваће се на исти начин на све стране у сукобу.

Рањенике или болеснике које санитарски ваздухоплов, уз пристанак месне власти, искрца на неутралну територију, неутрална држава мора задржати када то захтева међународно право, како они не би поново узели учешћа у ратним операцијама, уколико не постоји друкчији споразум између неутралне државе и страна у сукобу. Трошкове око смештаја и интернирања подноси Сила којој припадају ти рањеници и болесници.

ГЛАВА VII О ЗНАКУ РАСПОЗНАВАЊА

ЧЛАН 38.

Као знамење и знак распознавања санитарске службе у војскама задржава се, као признање Швајцарској, хералдички знак црвеног крста на белом пољу, обрнуто реду федералних боја.

Међутим, за земље које већ употребљавају као знак распознавања, уместо црвеног крста, црвени полумесец или црвеног лава и црвено сунце на белом пољу, та знамења су исто тако допуштена у смислу ове Конвенције.

ЧЛАН 39.

Знамење ће се, под надзором надлежне војне власти, налазити на заставама, на тракама које се носе око руке, као и на свему материјалну који има везе са санитетском службом.

ЧЛАН 40.

Особље о коме је реч у члану 24, и у члановима 26. и 27. носи, причвршћену на левој руци траку отпорну на влагу и снабдевену знаком распознавања, коју издаје и на коју ставља жиг војна власт.

То особље носи при себи исто тако, поред плочице о идентитету предвиђене чланом 16, посебну личну карту снабдевену знаком распознавања. Та лична карта мора бити отпорна на влагу и имати такве размере да се може ставити у џеп. Она треба да буде исписана на националном језику, и да садржи бар презиме и име, датум рођења, чин, број матрикуле свог носиоца. Слична карта треба да потврди у коме својству он има право на заштиту ове Конвенције. На личној карти мора да се налази фотографија носиоца и, поред тога, његов потпис, или отисци прстију, или и једно и друго. На њој мора бити утиснут суви жиг војне власти.

Лична карта мора бити једнообразна у свакој војсци и што је могуће више по истом узору у војскама Сила уговорница. Стране у сукобу могу се послужити образцем који је приложен као пример уз ову Конвенцију. Оне ће једна другој, на почетку непријатељстава, доставити образац који употребљавају. Свака лична карта ће се изградити, по могућству, бар у два примерка, од којих један остаје на чувању код силе чији је припадник власник личне карте.

Горе наведено особље не може, ни у ком случају, бити лишено ни својих знакова ни своје личне карте нити права да носи траку. У случају да их изгуби, оно има право да добије дупликат личне карте и замену за изгубљене знаке.

ЧЛАН 41.

Особље означено у члану 25. носи, само док врши санитетске дужности, белу траку око руке која у средини има знак распознавања, али смањених размера, а коју издаје и на коју ставља жиг војна власт.

Војне личне карте које буде имало то особље садржаваће посебну ознаку о санитетској обуци коју има власник личне карте, о привременој природи његових дужности и о праву које има на ношење траке.

ЧЛАН 42.

Застава распознавања из ове Конвенције може се истицати само на оним санитетским јединицама и установама за које она наређује да се поштују и само са пристанком војне власти.

У покретним јединицама као и у сталним установама, уз њу се може истаћи национална застава стране у сукобу којој припада јединица или установа.

Међутим, санитетске јединице које падну под власт непријатеља истичу само заставу из ове Конвенције.

Стране у сукобу ће, уколико то војни разлози допусте, предузети потребне мере да непријатељским сувоземним, ваздухопловним и поморским снагама учине јасно видљивим знаке распознавања који означавају санитетске јединице и установе, у циљу да се отклони могућност сваког напада на њих.

ЧЛАН 43.

Санитетске јединице неутралних земаља које су, под условима предвиђеним у члану 27, овлашћене да пружају своје услуге једној зараћеној страни, морају поред заставе из ове

Конвенције, да истичу и националну заставу те зараћене стране, ако се ова користи правом које јој даје члан 42.

Уколико надлежна војна власт друкчије не нареди, те санитарне јединице могу у свакој прилици истицати своју националну заставу, чак и ако падну у руке противничкој страни.

ЧЛАН 44.

Знамење црвеног крста на белом пољу и речи *црвени крст* или *Женевски крст*, могу се, са изузетком случајева предвиђених у следећим ставовима овога члана употребљавати, било за време мира, или за време рата, једино ради означавања или заштите санитарних јединица и установа, особља и материјала заштићених овом Конвенцијом и другим међународним конвенцијама којима се регулишу слична питања. То исто важи и у погледу знамења о којима је реч у члану 38, други став, за земље које их употребљавају. Национална друштва Црвеног крста и друга друштва о којима је реч у члану 26. имају право на употребу знака за распознавање којим се даје заштита Конвенције само у оквиру одредаба овога става.

Сем тога, национална друштва Црвеног крста (Црвеног полумесеца, Црвеног лава и сунца) могу у доба мира, саобразно националном законодавству, употребљавати име и знамење Црвеног крста за остале своје делатности које су у складу с начелима израженим од стране Међународних конференција црвеног крста. Када се те делатности настављају и у доба рата, услови употребе знамења морају бити такви да се не може сматрати као да се тиме даје заштита Конвенције; знамење треба да буде релативно малих размера и оно се не може стављати на траку око руке нити на кровове зграда.

Међународне организације црвеног крста и њихово уредно опуномоћено особље овлашћени су да се у свако доба служе знаком Црвеног крста на белом пољу.

Изузетно, у складу с националним законодавством, и уз изрично одобрење којег од националних друштава Црвеног крста (Црвеног полумесеца, Црвеног лава и сунца) може се знамење ове Конвенције употребљавати у доба мира за означавање превозних средстава која служе као амбулантна кола и за обележавање станица за помоћ искључиво намењених да указују бесплатну негу рањеницима или болесницима.

ГЛАВА VIII О ИЗВРШЕЊУ КОНВЕНЦИЈЕ

ЧЛАН 45.

Свака Страна у сукобу дужна је да, преко својих врховних команданата, до појединости обезбеди извршење претходних чланова, као и да се постара за регулисање непредвиђених случајева, сходно општим начелима ове Конвенције.

ЧЛАН 46.

Забрањене су мере репресалија против рањеника, болесника, особља, зграда или материјала које штити Конвенција.

ЧЛАН 47.

Високе стране уговорнице обавезују се да у својим земљама врше, за време мира као и за време рата, што је могуће шире упознавање становништва са текстом ове Конвенције, а нарочито да проучавање њених одредаба унесу у програме војне наставе а, по могућству, и грађанске наставе, како би с начелима Конвенције било упознато целокупно становништво, нарочито оружане снаге које учествују у борбама, санитарно особље и војни свештеници.

ЧЛАН 48.

Високе стране уговорнице достављаће једна другој преко Швајцарског федералног већа, а за време непријатељстава посредством Сила заштитница, званичне преводе ове Конвенције, као и законе и правилнике које би донеле у циљу да обезбеде њену примену.

ГЛАВА IX О СУЗБИЈАЊУ ЗЛОУПОТРЕБА И ПОВРЕДА

ЧЛАН 49.

Високе стране уговорнице обавезују се да ће предузети сваку законодавну меру потребну ради прописивања одговарајућих кривичних санкција противу лица која су извршила или која су издала наређења да се изврши која од тешких повреда ове Конвенције одређених у следећем члану.

Свака Страна уговорница биће дужна да проналази лица осумњичена да су извршила, или да су наредила да се изврши, која од тих тешких повреда, и она ће бити обавезна да их изведе пред своје сопствене судове, без обзира на њихово држављанство. Она исто тако може, ако то више воли, а према условима предвиђеним у њеном сопственом законодавству, да их преда на суђење којој другој Страни уговорници заинтересованој у судском гоњењу, уколико та Страна уговорница против поменутих лица располаже довољним доказима.

Свака Страна уговорница предузеће потребне мере у циљу сузбијања дела противних одредбама ове Конвенције, а која не представљају тешке повреде одређене у следећем члану.

Окривљени ће у свакој прилици уживати гаранције поступка и слободне одбране које не смеју бити мање од оних које су предвиђене у члану 105 и следећим члановима Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима од 12. августа 1949. године.

ЧЛАН 50.

Тешке повреде које се имају у виду у претходном члану јесу повреде које обухватају једно од следећих дела, ако су она извршена против лица или добара које штити Конвенција: хотимично убиство, мучење или нечовечно поступање, подразумевајући ту и биолошке опите, намерно проузроковање великих патњи или наношење озбиљних повреда телу или здрављу, уништење или присвајање имовине које није оправдано војним потребама и које је извршено у великим размерама и на недозвољен и самовољан начин.

ЧЛАН 51.

Ниједна Страна уговорница не може ослободити саму себе, нити другу Страну уговорницу, одговорности коју је она сама или та друга Страна уговорница на себе навукла услед повреда предвиђених у претходном члану.

ЧЛАН 52.

На захтв једне стране у сукобу, мора се поводом сваке наведене повреде Конвенције, отворити истрага, на начин који ће утврдити заинтересоване стране.

Ако споразум о поступку истраге није постигнут, стране ће се споразумети да изаберу арбитра који ће одлучити о поступку који се има применити.

Пошто се повреда установи, стране у сукобу ће је отклонити и сузбити у најкраћем могућем року.

ЧЛАН 53.

Свим приватним лицима, друштвима или трговачким фирмама, како јавним тако и приватним, изузев оних који на то имају право на основу ове Конвенције, забрањује се у свако доба употреба знамења или назива *Црвени крст* или *Женевски крст*, као и сваког знака или назива који представљају подражавање, без обзира који је циљ те употребе и од када су та знамења или називи усвојени.

С обзиром на признање указано Швајцарској усвајањем преокренутих федералних боја и пометње која отуда може настати између грба Швајцарске и знака за распознавање из ове Конвенције, забрањена је у свако доба употреба од стране приватних лица, друштава или трговачких фирми, грба Швајцарске Конфедерације, као и сваког знака који представља неко подражавање, било као фабричких или трговачких заштитних знакова или као елемента тих знакова, било у циљу противном трговачкој лојалности, било у приликама које би могле вређати швајцарско национално осећање.

Међутим, високе стране уговорнице које нису биле учеснице у Женевској конвенцији од 27. јула 1929. године могу дати ранијим корисницима знамења, назива или знакова поменутих у првом ставу, рок од највише три године, рачунајући од ступања на снагу ове Конвенције, да престану са њиховом употребом с тим да у овом року та употреба не може изгледати као да пружа у време рата заштиту ове Конвенције.

Забрана установљена ставом првим овога члана исто тако се примењује, без дејства на стечена права ранијих корисника и на знамења и називе предвиђене у другом ставу члан 38.

ЧЛАН 54.

Високе стране уговорнице, чије законодавство већ сада није довољно, предузеће потребне мере за спречавање и сузбијање, у свако доба, злоупотреба о којима је реч у члану 53.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

ЧЛАН 55.

Ова Конвенција је састављена на француском и на енглеском језику. Оба текста су подједнако аутентична.

Швајцарско федерално веће постараће се да се изграде званични преводи Конвенције на руском и на шпанском језику.

ЧЛАН 56.

Ова Конвенција, која ће носити данашњи дату, може, до 12. фебруара 1950. бити потписана у име Сила представљених на Конференцији која је отпочела рад у Женеви 21. априла 1949. као и у име Сила које нису представљене на Конференцији а које учествују у Женевским конвенцијама од 1864, 1906 или 1929. године за побољшање положаја рањеника и болесника у војскама у рату.

ЧЛАН 57.

Ова Конвенција биће ратификована што је пре могућно а инструменти ратификације депоноваће се у Берну.

О депоновању сваког инструмента ратификације саставиће се записник чији ће оверени препис Швајцарско федерално веће доставити свим Силама у чије име Конвенција до тада буде потписана или чије приступање до тада буде нотификовано.

ЧЛАН 58.

Ова Конвенција ступиће на снагу шест месеци после депоновања најмање два инструмента ратификације.

После тога, она ће за сваку Високу страну уговорницу ступити на снагу по истеку шест месеци после депоновања њеног инструмента ратификације.

ЧЛАН 59.

Ова Конвенција замењује конвенције од 22. августа 1864, од 6. јула 1906. и од 27. јула 1929. године у односима између Високих страна уговорница.

ЧЛАН 60.

Почев од дана њеног ступања на снагу, ова Конвенција биће отворена за приступање свакој сили у чије име ова Конвенција није потписана.

ЧЛАН 61.

Приступање овој Конвенцији нотификоваће се писменим путем Швајцарском федералном већу и производиће своје дејство по истеку шест месеци од дана пријема нотификације.

Швајцарско федерално веће обавестиће о приступању све Силе у чије име Конвенција до тада буде потписана или чије приступање до тада буде нотификовано.

ЧЛАН 62.

Ситуације предвиђене у члановима 2. и 3. ставиће одмах у дејство ратификације које су стране у сукобу депоновале и приступања која су нотификовала пре или после почетка непријатељстава или окупације. Саопштавање о примљеним ратификацијама или приступањима страна у сукобу врши ће Швајцарско федерално веће најбржим путем.

ЧЛАН 63.

Свака од Високих страна уговорница слободна је да откаже ову Конвенцију.

Отказ ће писменим путем бити нотификован Швајцарском федералном већу. Оно ће нотификацију саопштити владама свих Високих страна уговорница.

Отказ ће почети да проводи дејство годину дана после његове нотификације Швајцарском федералном већу. Међутим, отказ нотификован док се Сила која га је учинила налази у неком сукобу неће имати никаквог дејства све док мир не буде закључен и, у сваком случају, докле год не буду окончане радње око ослобођења и репатрирања лица заштићених овом Конвенцијом.

Отказ ће важити само у односу на Силу која га је учинила. Оне неће имати никаквог дејства на обавее које ће стране у сукобу остати дужне да испуњавају на основу начела међународног права која проистичу и установљених обичаја међу цивилизованим народима, и закона човечности и и потреба које налаже опста савест.

ЧЛАН 64. Швајцарско федерално веће регистроваће ову Конвенцију код Секретаријата Уједињених нација. Швајцарско федерално веће исто тако ће извештавати Секретаријат Уједињених нација о свим ратификацијама, приступањима и отказима које буде примало поводом ове Конвенције.

У потврду чега су потписници, пошто су депоновали своја односна пуномоћства, потписали ову Конвенцију.

Рађено у Женеви, 12. августа 1949. на француском и енглеском језику, с тим да оригинал има бити депонован у архиви Швајцарске Конфедерације. Швајцарско федерално веће доставиће оверен препис Конвенције свакој од држава потписница, као и државама које буду приступиле Конвенцији.

ПРИЛОГ I ОБРАЗАЦ СПОРАЗУМА О САНИТЕТСКИМ ЗОНАМА И МЕСТИМА

ЧЛАН 1.

Санитетске зоне су строго намењене лицима наведеним у члану 23. Женевске конвенције за побољашње положаја рањеника и болесника у оружаним снагама у рату од 12. августа 1949. године, као и особљу чија је дужност уређење и управљање тим зонама и местима и пружање неге лицима која су у њима смештена.

Међутим, лица која стално бораве у тим зонама имају право да у њима и даље станују.

ЧЛАН 2.

Лица која се, по било коме основу, налазе у некој санитарској зони, не смеју се одавати никаквом раду који стоји у непосредној вези са војним операцијама или са производњом ратног материјала како у самој зони тако и изван ње.

ЧЛАН 3.

Сила која ствара једну санитарску зону предузеће све сходне мере ради забране приступа у ту зону свим лицима која немају право да у њу уђу или да се у њој баве.

ЧЛАН 4.

Санитетске зоне ће одговарати следећим условима:

- a) оне могу представљати само незнатан део територије која се налази под влашћу Силе која их је створила;
- b) оне морају бити слабо настањене у односу на своје могућности пријема становника;
- c) оне имају бити удаљене и не смеју имати никаквих војних објеката нити важних индустријских постројења или административних установа;
- d) оне се не смеју налазити на подручјима која по свој вероватноћи могу бити од значаја за вођење рата.

ЧЛАН 5.

На санитарским зонама леже следеће обавезе:

- a) саобраћајне везе и превозна средства којима оне располажу не смеју се употребљавати за превоз војних лица или војног материјала, чак ни када је у питању обичан транзит;
- b) оне се ни у ком случају не смеју војнички бранити.

ЧЛАН 6.

Санитетске зоне морају бити обележене Црвеним крстом (Црвеним полумесецом, Црвеним лавом и сунцем) на белој основи постављеним на ивицама она и на зградама.

Ноћу оне се исто тако могу обележавати одговарајућим осветљењем.

ЧЛАН 7.

Још у време мира или приликом отпочињања непријатељстава свака Сила ће доставити свима Силама уговорницама списак санитарских зона установљених на териториј која се налази под њеном влашћу. Она је дужна обавестити их и о свакој новој зони која се створи у току сукоба.

Чим противничка страна прими горе поменути нотификацију, она је уредно установљена.

Ако, међутим, противничка страна сматра да извршен услов постављен овим споразумом очигледно није испуњен, она може да одбије признање зоне хитно саопштавајући о своме одбијању страни којој она припада, или своје признање услови завођењем контроле предвиђене у члану 8.

ЧЛАН 8.

Свака Сила која је признала једну или више санитарских зона које установи противничка страна има право захтевати да једна или већи број посебних комисија контролишу да ли оне испуњавају услове или обавезе које поставља овај споразум.

У том циљу, чланови посебних комисија имаће у свако доба слободан приступ у разне зоне и моћи ће чак у њима и стално да бораве. Њима ће се дати све олакшице како би били у стању да врше своју дужност контроле.

ЧЛАН 9.

У случају кад посебне комисије установе чињенице које би им изгледале противне одредбама овог споразума, оне ће о томе одмах обавестити Силу којој припада она и даће јој рок од највише пет дана да то исправи; оне ће о томе обавестити Силу која је признала зону.

Ако, по истеку овога рока, Сила којој припада она не поступи по опомени која јој је упућена, противничка страна може изјавити да није везана овим споразумом у погледу те зоне.

ЧЛАН 10. Сила која је створила једну или више санитарских зона и места, као и противничке стране којима је њихово постојање нотификовано, наименоваће лица која могу бити чланови посебних комисија поменутих у члановима 8. и 9, или ће позвати неутралне Силе да оне именују та лица.

ЧЛАН 11.

Санитетске зоне не могу, ни у ком случају бити предмет напада, него их стране у сукобу у свако доба морају штитити и поштовати.

ЧЛАН 12.

У случају окупације једне територије, санитарске зоне које се на њој налазе имају се и даље поштовати и употребљавати као такве. Међутим, окупирајућа Сила може да измени њихову намену пошто обезбеди судбину лица која су у њима прихваћена.

ЧЛАН 13.

Овај споразум ће се исто тако примењивати на места која Силе намене истом циљу као и санитарске зоне.

ПРИЛОГ II ОБРАЗАЦ ЛИЧНЕ КАРТЕ ЗА ЧЛАНОВЕ САНИТЕТСКОГ И ВЕРСКОГ ОСОБЉА ПРИДОДАТОГ ОРУЖАНИМ СНАГАМА

Предња страна
(Место резервисано за означавање земље и војне власти која издаје ову личну карту)

ЛИЧНА КАРТА

за чланове санитарског и верског особља придодатог оружаним снагама

Презиме

Имена

Датум рођења

Чин

Број матрикуле

Носиоца ове личне карте штити Женевска конвенција за побољшање положаја рањеника и болесника у оружаним снагама у рату од 12. августа 1949. у својству

Датум издавања Број личне карте

Полеђина

Потпис или отисци прстију, или и једно и друго

Фотографија носиоца

Суви жиг војне власти која издаје личну карту

Стас Очи Коса

Други евентуални особени знаци

Поштовање Конвенције

Примена Конвенције

Сукоби који немају међународни карактер

Примена Конвенције и неутралне Силе

Трајање примене Конвенције

Посебни споразуми

Немогућност одрицања од права

Силе заштитнице

Делатност Међународног комитета Црвеног крста

замена Силе заштитнице

Поступак за решавање неспоразума

Заштита, поступање и нега; забрана мучења и медицинских опита

Ко су рањеници и болесници

Положај кад падну у заробљеништво

Проналажење, заштита, нега, евакуација, размена

Локални споразуми

Узимање и достављање података Ствари умрлог

Поступак са мртвима Служба за гробове

Улога становништва

Заштита од напада и поштовање

Забрана напада на болничке бродове

Кад престаје заштита

Чињенице због којих не престаје заштита

Санитарске оне и места

Поштовање и заштита сталног особља

Поштовање и заштита помоћног привременог особља

Положај особља Црвеног крста и других друштава за помоћ

Друштва за помоћ неутралних земаља

Особље задржано ради неге заробљеника

Положај заробљеног помоћног привременог особља
Враћање сталног особља
Избор особља за враћање
Враћање особља неутралних земаља
Начин располагања противничким зградама и материјалом
Имовина друштава за помоћ Реквизиција
Поштовање и заштита Случај узапћења
Санитетски ваздухоплови
Санитетски ваздухоплови и неутрална територија Искрцавање рањеника
Црвени крст и други знаци распознавања
Употреба знака
Знак и лична карта за стално особље
Знак и лична карта за помоћно привремено особље
Заставе и знаци за распознавање санитетских јединица и установа
Заставе јединица неутралних земаља
Прописи о употреби знакова
Обезбеђење извршења преко врховних команданата
Забрана репресалија
Упознавање становништва са одредбама Конвенције

азмена превода Конвенције и прописа о њеној примени
Кажњавање за повреду Конвенције
Тешке повреде
Одговорност Страна уговорница
Истрага-поступак
Забрана употребе знакова и назива
Употпуњавање законодавства ради спречавања и сузбијања злоупотреба
Језици текст Конвенције
Потписивање
Ратификација
Рок и услови ступања на снагу Конвенције
Однос према конвенцијама од 1864, 1906. и 1929. године
Приступање
Нотификација о приступању
Ступање на снагу без одлагања
Отказ Конвенције

егистровање код УН

[1] Службени лист ФНРЈ, бр. 24/50

[2] Под појмом *рана* у смислу ове Конвенције подразумева се како отворена рана тако и свака друга повреда (*прим. Редакционе комисије*)

[3] Под појмом *рањеник* у смислу ове Конвенције подразумева се свако повређено лице (*прим. Ред. комисије*).

[4] Народне војске (*прим. Ред. комисије*).

[5] Израз *припадници покрета отпора* у смислу ове Конвенције обухвата и партизане (*прим. Ред. комисије*).